

Administratiiv-õigusline aegkiri.

Nr. 39 (147).

11. oktoobril 1924 a.

IV. aastakäik

Ilmub üks kord nädalas — igal laupäeval.

Tellimise hind: aastas Mk. 800.—
 pooleaastas 400.—
 weerandaastas 200.—

Üksik nummer maksab Mk. 20.—

Tellimised — järgmise kuu esimesest päevast.

Toimetus ja kontor: Tallinn, Toompea lossis. Tel. 103.

Awatud kell 1/9—1/23. Toimetaja kõnetunnid k. 12—1.

Kuulutuste hind:

1/1 lehek. Mk. 3000.—	1/4 lehek. Mk. 800.—
1/2 1500.—	1/8 400.—
1/3 1000.—	1/16 200.—
1/32 lehek. Mk. 100.—	

Lehe eesküljel 75%^o, tekstis 100%^o kallim.

Adressi muutmine 10 mk.

Adress kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 338.

Jooksew arwe Eesti panga Tall. osak. nr. 543.

Sisu: 1) N. Wassiljew, Manukatest. 2) A. Loorits, Wallaomawalitsuste arwepidamisest. 3) Eesti administratiiv-õiguse instituudi peakoosolek. 4) Kaitseabinõude arenemiskäigust murdwarguse wastu. 5) Spordi alalt. 6) Ametlik osa. 7) Väljamaalt. 8) Küsimused ja kostmised. 9) Kuulutused.

Manukatest.

N. Wassiljew.

Kriminaal kp. seaduse § 105 järgi toimetatakse üle- ning läbiwaatusi ja läbiotsimisi (rahukohtule alluwa isjus) rahukohtuniku enda poolt, ehk tema korraldusel politseiametnike poolt, kuid ainult siis, kui rahukohtunikul neid toimeid võimalik pole isiklikult kordasaata (sama seaduse § 106). Järjekult täidab poliitsei nimetatud juhtumistel rahukohtuniku aset, ning on eriti kohustatud läbiwaatuste jne. juure kutsuma manukaid.

Kelle hulgast tuleks manukaid walida? Selle küsimuse peale annab täitsa kindla wastuse Kr. kp. s. § 109. Selle paragrahwi põhjal kutsutakse manukateks peasjalikult majade- ning kaupluste- ehk tööstusettevõtete omanikud, nende juhatajad ehk wolinikud, samuti isikud, kes täielist usaldust ära teeniwad (ametnikud, kellede tegewus kuidagi wiisi kirikuga seotud jne.).

Mõistagi, et igal üksikul juhtumisel poliitseinikule jäätakse täieline wabadus ni-

metatud toime puhul manukaid oma äranägemise järgi walida: iga poliitsei-ametnikul, eriti neil, kes kauemat aega ühes kohas teeniwad, peaks kindlasti kohaliste elanikkude koosseis teada olema, samuti peaks nad kompetentsed olema teatava isiku kombeliste omaduste ning järjekult tema kui manuka kõlblikkuse kohta.

Manukate arw ei wõi alla kahe olla, kuid iseenesest mõista, et erilisel tähtsal juhtumistel ning kui seda kohalised olud lubawad, wõib nende arw (kuid wähest ka asja hurwides) suurem olla.

Poliitsei kutse manukaks tulla on kutsutawale isikule kohustataw, sest Kr. kp. sead. § 114 põhjal on rahukohtunikul õigus karistada rahalise trahwiga manukate mitteilmumise korral ülewaatustele ehk läbiotsimistele; poliitseiametnikul, kes nende talituste puhul kohtuniku aset täidab, ei ole rahalise trahwi määramise õigust mitteilmumise korral seaduse järgi,

kuid teisest küljest peab temal õigus olema oma kutse täitmist nõuda ehk vähemalt võimalus seaduse peale toetada.

Kuidas võib ja peab politseiametnik reageerima kodaniku äraütlemise peale manukaks tulla?

Kui sellest seisukohast küsimust waadelda, et manuka kohuste täitmine on just kohus aga mitte õigus, siis on täitsa selge, et kodaniku lahtitulemine politsei kutses ei ole muud kui sõnakuulmatus politsei nii ka teiste walweorganide vastu, kui nende nõudmised olid seaduslikud. Teiste sõnadega, tuleb seda äraütlemist kui R. nuhtlusseaduse § 30 rikkumist waadelda, mille järgi politseil on õigus sõnakuulmatuid wastutusele võtta. Tõesti, kui sellele waatekohale asuda, et iga kodanik võib nõus ehk mitte nõus olla politsei kutset täitma, siis oleks wiimane sagedasti väga raskesse seisukorda asetatud, temal puuduks võimalus tema peale pandud kohustusi täitmast eriti seal, kus vähe elanikke asuvad (teistest eraldatud külad). Lisame juure, et kui sarnastel juhtumistel (see on manuka äraütlemisel) äraütlemine on seotud politsei laimamisega kas sõnadega või tegudega, siis tulewad süüalused teiste wastawate seaduse paragrahvide põhjal wastutusele võtta.

Ülalnimetatud käib ka nende manukate kohta, kes politsei poolt kutsutud, kui ta

kohtu-uuriija aset täidab (Kr. kp. s. § 258) ehk tema korralduste järgi talitab. Siin peaks kodanik ise teadma, et asiade iseloomule wastawalt, millede hulgas väga suure tähtsusega asjad ette tulewad (tapmised, süütamised, wägistamised jne.), politsei manukateta läbi ei saa. Wõtame näituseks wägistamise, millega on puudutatud naisterahwa au ja neitsilikkus. Neil juhtumistel peab meeles pidama, et naisterahwaste järelwaatus võib sündida ainult järelwaadetawa nõusolekul, juhtumistel aga kui ühel ehk teisel põhjusel on waja järelwaatamise juures paljastada üht ehk teist naisterahwa kehaosa ning nõusolek seks puudub, võib seda ainult toimetada põhjendatud kahtlemisel, et wiimane kuriteo on korda saatnud.

Naisterahwaste üle- ning järelwaatamiseks kutsutakse manukateks ainult abielus naisterahwad, kusiures juurdlust toimia politseiametnik järelwaatusest ise ei wõta osa (juhtumisel, kui järelwaadetaw seda nõuab). Seesama reegel on maksew (Kr. kp. s. § 322) asiis, mis rahukohtule allurwad.

Tähendame siin juures, et naisterahwad kutsutakse manukateks — ainult naisterahwaste üle- ja järelwaatamiseks, kuid mitte läbiotsimiseks, wiimasel juhtumisel kutsutakse ainult meessoost isikuid.

Wallaomawalitsuste arwepidamisest.

A. Loorits.

Wallaomawalitsused, oma asukoha järele end. Eesti wõi Liwi kubermangus, pärisid endisest ajast muu seas ka kahe- suguse, kummagil pool isemoodi arenenud ja wäljakujunenud arwepidamise wiisi. Neist kahest arwepidamise wiisist peeti Liwimaa oma paremaks, mispärast omawalitsuse asiade peawalitsus ringkirjaga 15. detsembrist 1919 a. soowitas tarwitusele wõtta kõigis wallawalitsustes, alates 1. jaanuarist 1920 a. Et aga mõnelt poolt ka Liwimaa arwepidamise wiis puudulikuks ja praeguse aja nõuetele mitte enam wastawaks tunnustati ning soowitati üle minna puht-kahekordsele arwepidamisele Ameerika raamatupidamise metoodi järele, siis lubati ka selle tarwitusele wõtmist seal kus seda soowitakse ja sellega toime saadakse.

Ameerika wiisiline arwepidamine seati selle järele sisse ja on senini tarwitusel Wirumaa ja Saaremaa wallawalitsustes, teiste maakondade wallawalitsustes peetakse arweid end. Liwimaa wiisi järele.

1922 a. lõpul maakondade liit parandas ja kohaldas arweraamatute worme nii Liwimaa kui Ameerika wiisilise arwepidamise tarwis, kusiures omawalitsuse asiade peawalitsus, nende wormide tarwitusele wõtmisega nõus olles, ringkirjaga 30. nowembrist 1922 a. teatas ühtlasi ka üldised nõudmised, mida arwepidamine peab näitama ja andma. Kuid maakondade liit, jättes juhatuskiria wälja töötamata, ei annud ka muidu mingisuguseid üldiseid juhtnõore selle kohta, kuidas tema poolt kohaldatud wormide järele arweraamatuid tegelikult pidada tuleb; see

jää iga wallasekretääri enese asiaks. On arusaadaw, et arwed, mis ühtlase kawa puudumisel igal wallasekretääril oma-moodi peetud, ei saa anda niisuguseid ühtlasi tulemusi, mis wõiksid olla andmeteks wallawalitsuste arwetest üldkokkuvõtete tegemiseks. Selle tõttu ei ole ka maakonnawalitsused senini suutnud anda kokkuwõtlikke ülewaateid ega aruandeid neile järeldawekorras alluwate wallaomawalitsuste arwete tõelikkudest läbikäikudest, kapitalide ja waranduste tõelikust seisust, eelarwelistest tuludest ja kuludest möödunud aastail, mis on riigikogule ja üksikutele ministeeriumitele hädatarwilikud materjalina eriti just uute maksuseaduste väljatöötamiseks, millest omawalitsused ise kõige rohkem ihuwitavad. Samaks otstarbeks rutuliselt tarwilikke kokkuwõtteid wallaomawalitsuste tõelikkudest tuludest ja kuludest möödunud 1923 a. kohta palus omawalitsuse asjade peawalitsus ringkirjaga 2. juulist s. a. saata hiljemalt 20. augustiks s. a. See ei ole wõrdlemisi kuigi suureks ega keeruliseks tööks, kui arweraamatud on ühtlase kawa järele peetud ja wäljakirjutused neist sisaldawad ühtlasi andmeid. Kuid ükski maakonnawalitsus ei suutnud neid teateid esitada tähtajaks. Wiiwitamist wabandatakse hilistunud ja wildakute andmete esitamisega wallawalitsuste poolt, kusjuures üks maakonnawalitsus teatab, et maakondade liidu poolt kohaldatud arweraamatute worme ei ole omal ajal wallaomawalitsustele kohustawateks tehtud; wallad on neid küll tarwitanud, ku'd et suurema osa wallawalitsuste tegewus aastate wiisi rewideerimata on püsinud ja wormide käsitamiseks instruksioone ei ole antud, siis on wormidest mitmel pool wõõriti aru saadud ja mitmesuguseid segadusi esile kerkinud, mille tõttu paljud aruanded on tulnud wallawalitsustele tagasi saata ümbertegemiseks . . .

Arwepidamises ühtlase ja kindla kawa puudumise all eestkätt kannatawad wallasekretäärid, kellele iga rewident wõib jagada isewiisi juhatusi ja esitada isewiisi nõudmisi, mis sagedasti asjatud ja kohatud, osutawad rewideerija enese wõhikust wallaomawalitsuse arwepidamise ja tegewuse alal.

Ühtlase ja kindla kawa tarwidust wallaomawalitsuste arwepidamises on tunnustanud ja rõhutanud mitmel korral nii wallasekretääride selts kui ka maakon-

dade liit, kusjuures igakord on juhitud tähelepanu ka tarwitusel olewate mõlemate — Liiwimaa ja Ameerika — raamatupidamise wiiside puuduste peale, kuid ühe nendest eelistamise wõi mõne uue wiisi tarwitusele wõtmise poolest ei ole suudetud kokku leppida, mispärast maakondade liidu juhatus pöördus kirjaga 10. augustist 1923 a. omawalitsusasjade peawalitsuse poole ja palus küsimuse otsustamist ning ühtlase arwepidamise wiisi wallaomawalitsustes üle riigi maksmapanemist, mis maksuwate seaduste järele kuulub siseministri wõimkonda ja milleks tarwilikkude korralduste väljatöötamine on omawalitsusasiade peawalitsuse kohuseks.

Eelkirjeldatud tungiwa tarwiduse ja mitmel korral awaldatud soowide tõttu, asudes wallaomawalitsuste arwepidamise kawa väljatöötamisele, tuli omawalitsusasjade peawalitsusel kõige pealt walida raamatupidamise süsteem ja meetod ehk wiis, mis tuleks wõtta wallaomawalitsuse arwepidamise korraldamise aluseks, mille poolest asjaosalised ise pole suutnud kokku leppida.

Raamatupidamise teooria tunneb kolme süsteemi: 1) ühekordne ehk lihtne raamatupidamine märgib ainult muudatusi waranduse üksikutes osades; 2) kameraal-raamatupidamine märgib wäärtuste sissetulekut ja wäljaminekut kui ettekirjutatud ülesande täitmist; 3) kahekordne raamatupidamine märgib muudatusi niihästi waranduse üksikutes osades kui ka kapitalis wõi koguseisus.

Ühekordne raamatupidamise süsteem on tunnustatud üldiselt puudulikuks. Kameraalsüsteem on kohane asutuste ja ettevõtete osakondadele, kes toimivad keskkohta ülesandel ja tädawad selle ettekirjutusi.

Täielikumal ja kõigi asutuste ning ettevõtete tarwis kohaldatawal kahekordsel raamatupidamise süsteemil on neli tüübilist meetodi:

1) Itaalia wana ehk algmeetod, millest teised meetodid arenenud ja mille järele sisendatakse kõik operatsioonid päewas-hurnaali ning sealt pearaamatusse wastawatele arwetele.

2) Saksa meetod, mille järele sisendatakse rahalised operatsioonid kassaraamatusse ja muud operatsioonid, mis ei muuda kassa seisust — memoriaali, kust nad kuu lõpul mõlemaist kantakse enam-

wähem grupeeritult üldisesse shurnaali ja sealt kuukokkuwõtete summadena pearaamatusse wastawatele arwetele.

3) Prantsuse meetod, mille järele operatsioonid, nende iseloomu ja suuremates ettewõtetes tööjaotuse tarwete järele, jagatakse liikideks ning kantakse iga liik ise raamatusse, kust nad iga kuu lõpul kuukokkuwõtete summadena wiiakse kuushurnaali kaudu pearaamatusse wastawatele arwetele.

4) Ameerika ehk shurnaalpearaamatu meetod, mis seisab selles, et kaks põhiraamatut — päewashurnaali ja pearaamat peetakse koos, on ühendatud üheks ainsaks raamatuks.

Kõik need raamatupidamise meetodid, andes üldisi juhatusi, ei esilda igatliiki asutuste ja ettewõtete arwepidamiseks niisuguseid walmeid, kiwistunult kindlakskujunenud vorme ja eeskujusid, mida wõiks otsekohe muutmatult kasutada. Iga teatud liigi asutuste ja ettewõtete tarwis tuleb arwepidamist eriti korraldada, wastawalt nende praktilistele nõuetele, neile omaste, eriliste tarwete ja waduste kohaselt, selleks kasutades, kombineerides ja kohaldades nii ühe kui teise meetodi eeskujusid, wõtteid ja vorme, luues sealjuures ka uusi arwestamise wiisid, sest raamatupidamine areneb ja täieneb samuti kui kõik muugi-inimtegewus.

Suurem osa wallaomawalitsustes tarwitusel olewa Liiwimaa arwepidamise wiisi järele kantakse kõik operatsioonid selles järjekorras nagu nad tehtud kassaraamatusse, kusjuures ühtlasi märgitakse ka maksude sissetulekud maksude raa-

matutesse ja eelarwelised kulud eelarweliste kulude raamatusse.

Kassaraamatust kantakse pearaamatusse wastawatele eriarwetele: maksude sissetulekud ja eelarwelised kulud, mis on läbikäikude suuremateks liikideks, — kuukokkuwõtete summadena, kasutades selleks ja wõrreldes kassa läbikäikudega eelarweliste kulude ja maksude raamatute kuukokkuwõtteid; muud läbikäigud, mida wõrdlemisi vähem, — eraldi sissekannetena, sissetulekud samuti sissetuleku ja wäljaminekud wäljamineku poolele, nagu nad kassaraamatus seisawad. Samuti kantakse ka ülekanDED ühelt eriarwelt teisele kassaraamatu kaudu, esmalt kassaraamatusse ja pearaamatu wastawale eriarwele wäljaminekuna ja siis jälle kassaraamatusse ja pearaamatu wastawale eriarwele sissetulekuna, mille tõttu kassa läbikäigud näituwad suurematena kui nad tõelikult on.

Nii arwestatakse läbikäigud küll ka kahekordselt, kuid kahekordse raamatupidamise põhimõtte wastaselt, millel puudub sisemine side, mille tõttu arwepidamine: 1) ei näita waranduse aktiwa ja passiwa osasid, nende muutmist ja seisukorda tehtud operatsioonide järele ilma selleks iga kord eri kokkuwõtete tegemiseta ja wäljaarwamisteta; 2) arwete wõrdumatusesega raskendab nende kontrollimist, mis puhtkahekordse raamatupidamise üks parim ja hõlpsam külg, kus üksikud arwed ja raamatud süstemaatilisel seotuna loogilise sunnina nõuawad alalist tasakaalu, järjekindlat wõrdumist ja enese kontrolli.

(Järgneb.)

Eesti administratiiv-õiguse instituudi peakoosolek.

Esimene rahwuswaheline administratiiv teaduste kongress peeti ära Brüsselis 1910. aastal. Olgugi, et tarwilikuks peeti paari aasta pärast uuesti kokku tulla, ei saanud teisest kongressist ilmasõia tõttu warem asja, kui alles septembrikuus 1923. a. Wiimasel kongressil wiibis ka Eesti esitaja — siseministeriümi administratiivwasjade peawalitsuse juhataja E. Maddison.

Teine rahwuswaheline administratiiv teaduste kongress awaldas muu seas soowi, et igas riigis saaks Inglismaa „the

Institute of public Administration“ eeskujul administratiiv teaduste instituut loodud, mille teostamisele meil h-ra E. Maddison ja wann. adw. Willmann asusid.

Eesti administratiiv-õiguse instituudi, mille põhikiri juba registreeritud, otstarb on lewitada Eestis nüüdisaja administratiiv-õiguslisi õpetusi ja waateid. Selleks on instituudil õigus: asutada ja pidada raamatukogusid ja lugemiselaudu, korraldada loenguid, referaate, waielusid jne. omawahelisi ja awalikka, wälja anda õi-

gusteadlikka ajalehti, ajakirju ja raamatuid jne. Oma teadusliste ülesannete teostamiseks jaguneb instituut sektsioonidesse ja asutab tarwiduse korral sekretariaadi teadusliku sekretääri eesotsas, mille töökorra kindlaks määrab instituudi kodukord, mis peakoosoleku poolt kinnitatakse.

Tegewliigeteks wõiwad olla kõik akadeemilise haridusega õigusteadlased ja isikud, kes õigusteaduse alal tegewad. Instituudi tegewliikmed maksawad liikmemaksu, mille suuruse peakoosolek aasta peale ette kindlaks määrab.

1. oktoobril s. a. peeti ära esimene peakoosolek, millest osa wõtsid: h-rad Rõuk, Einbund, Kūbarsepp, Maddison, Dolf, Willmann, Reisk, Mölder, Lasberg, Brandt, Selter, Niggul, Warma, Angelus, Mets ja prl. Aron.

Koosoleku juhatajaks waliti E. Maddison, kirjatoimetajaks O. Angelus.

Päewakorras oli h-ra Maddison'i ettekanne instituudi tekkimise ja tema sihtide üle, juhatus ja rewisjonkomisjoni walimised, liikmemaksu kindlaksmääramine ja jookswad küsimused.

Kõige pealt tutvustas h-ra Maddison koosolijaid instituudi põhikirjaga ja esines siis lühikese ülewaatega instituudi loomise üle, mis nagu juba ülal tähendatud, ühenduses Brüsseli 1923. a. administratiiv-teaduste kongressiga ja wiimase poolt wastuwõetud soowiawaldustega.

Juhatus otsustati walida ainult kuni 1. jaanuarini 1925. a. ja kuueliikmeline; waliti: K. Einbund — esimeheks, E. Maddison — abiesimeheks, wann. adw. Willmann — sekretääriks, O. Angelus — sekretääri abiks, H. Mölder — laekahoidjaks ja E. Mets — laekahoidja abiks.

Rewisjonkomisjoni waliti h-rad E. Kūbarsepp, Selter ja Lasberg.

Liikmemaksuks 1924. a. eest otsustati siseministri Th. Rõuk'i ettepanekul 100 marka määrata.

Läbirääkimistel jookswate küsimuste üle otsustati küsimus õigusteadlaste seltsi liikmeks astumise kohta esialgu lahtiseks jätta ja juhatusese kaalumiseks anda.

H-ra K. Einbund pani koosolijatele ette juhatusese näpunäiteid anda eriti selle kohta, kelle poole tuleks pöörata ettepanekuga instituudi liikmeks astuda, ja milles peaks seisma lähemas tulewikus instituudi tegewus. H-ra wann. adw. Willmann'i arwates tuleks katsuda nii pea kui võimalik erialalisi sektsioone luua, nagu näituseks julgeoleku, rahwa terwishoiu, põllumajanduse, tööstuse, maksude, hariduse ja kaitsewäe sektsioonid ja äraripuwalt sellest ka wastawaid tegelasi ja ametnikke instituudi ümber koondada. H-ra E. Kūbarsepp'a arwates ei ole sarnane laialdane tegewus esialgu võimalik, ainus asi, mis esialgu suudetakse ära teha, oleks referaatide ja waieluste korraldamine tähtsamate päewakorraliste administratiiv alasse puutuwate küsimuste üle. H-ra E. Maddison'i arwates tuleks nii hästi riigi keskwalitsuste kui ka omawalitsuste asutuste poole pöörata liikmeteks astumise ettepanekutega ja tuleks asuda kõige pealt praktiliste küsimuste harutamisele, mis lähemas tulewikus lahendamist nõuawad, kuna puhtteoreetilised küsimused esialgu wõiks kõrwale jääda. Lõpuks awaldati soowi, et instituudi juhatus pööraks asutuste ja isikute poole, kes instituudi olemasolemisest huvitatud, ettepanekuga liikmeks astuda ja wälja töötaks kindla töökawa ja wiimasega järgmisel koosolekul esineks.

Kaitseabinõude arenemiskäigust murdwarguse wastu.

Lukk kauges minewikus ja nüüd.

(Lõpp.)

Mõned autoriteetid arwawad, et hiinlaste keerulisusega peadmurdwad lukud weel waned. Teised jälle eitawad seda. Igatahes ei ole erilist põhjust siin seda tüliküsimust hakata lähemalt waatlema. Mis kindlasti wõib ütelda Hiina lukkudest, on see, et need lukud sugulased on meie praegusaegse kombineeritud wõi numbri-lauaga lukule, õieti on esimesed seda seltsi lukude prototüübiks. Nad awanesid ainult siis kui

erilise riistapuuga asetati luku sisemuses teatud latikesed wastawasse seisangusse — s. o. samal põhimõttel, mis praegu tarwitusel suuremate pankade lukkude juures.

Keskaja lukud kujutasid enesest üht lihtsamat wormi riiwlukkudest, mis awati harilikult raskete ning hulga kirjadega ja ilustustega warustatud wõtmega.

Selle aja lukkseppadel, kellel puudus nüüdisaja

meistrite mõtlemisvõime, katsusid seda puudust asetada keerulisuse ja niakerdustega. Kui nende lukud ei olnud vastupidavad, siis pidi neil olema vähemalt teine headus — nad pidid kohutama oma väljanägemise poolest.

Wõiks kirjutada, ilma et selleks veel kuigi palju ära tarvitada olewast materiaalist, mõnigi paks kõide lukkude arenemisloost just ainult viimaste aastakümnete jooksul. Wool leidustega lukkude alal patendi ametitesse on igal maal olnud püsiw ning sellejuures alati kaswanud.

Lühidalt kokku wõttes, ilma et tungiks üksikasjadesse, võib ütelda, et modern ukseelukud jagunewad järgmistesse pealiikidesse — riiw-lukud, wedru-tõstelukud, lisandustega lukud, mis said välja kujundatud Yale poolt, numbrilauaga lukud ning aeglukud. Iga tüüp on allunud muidugi arwutuile wariatsioonidele ning spetsialiseerimistele. Kuid alates kaugetest läinud aegadest kuni tänapäewani wõlgnab inimsoo leidlikkus sellel alal oma tõlkejõu warastele. Kelmide jumaluse Autolykose kawalad järeltulijad on olnud need, kes liikuma pannud paljude tuhandete leidurite mõtlemisvõime.

Just see piisutab alati mõttewõimet, et ei ole leitud absoluutselt pidawat lukku, waatamata, kui suur ka luku arenemine ei ole. Ka kõige peenemad ja kallimad lukumehanismid on ära wõidetud, mille tõttu alatine walwelolek tarwilik. Peab kaitsma lukku, mis ise peaks olema kaitsjaks. Pangapidajatel ja teistel sarnastel isikutel, kellel suured warandused rahhas ja teistes wäartustes, tuleb alati kokku põrgata selle tösi-asjaga.

Mõni liik luku kaitset on teostatud sellekohaste kõrwaliste mehhanismide kaudu. On tarwitusele wõetud mitmesugused alarm-kellad, mis kohe annawad signaali, kui panga ust awatakse wõi sulutakse jne. Kuid edu sellel alal on sammu-nud ka teist hargu — on leitud mitmesugused abinõud, mis peawad häwitama luku kallaletungija ja kuritegija.

Sarnased lukukaitse abinõud ei wõi etendada kuigi suurt osa linna pangamajades, kus ehitatud sellekohased wõlwkambrid. Kui maa pangamajades, kus ehitused harilikult palju kergemad kui linnades, on niisugused abinõud suurt kasu toonud. Mõni aastakümme tagasi kannatasid Ameerikas maa pangad iseäranis murdiwaraste all, kes panga kappide lõhkumisel tarwitasid lõhkeaineid; neile järgnesid kuritegijad, kes tarwitasid erilist läbipõletamise lampi.

Kumbagi liiki panga warastele ei teinud suurt waewa leida sarnase kinniskambri ukse lukku, nagu neid tarwitati vähemates pankades. Leides lukk-kasti ei teinud erilisi raskusi luku riivi ta-gasi suruda ning awada ust.

Et takistada just seda, tulid tarwitusele mitmesugused mehaanilised abinõud, mille hulka kuulub tuntud dünamiidi haak, mis oli ühendatud luku riiwiga ning mis luku lõhkumisel liikuma pani erilise mehhanismi, mis takistas rahakappi tungimist.

Paljud pangamajad olid warustatud selle abinõuga. Nende abinõude wiga seisib aga selles, et kuritegija, kes asjaga tuttaw, wõis rahakapi uksele auku tehes peenikese traadi tükiikesega haagi riivi juurest eemaldada.

Viimastel aastatel on ilmunud erilist liiki kaitseriivid, mis palju mõjuwamad ning selle tõttu ära teeniwad, et nende juures pisut peatuda.

Need koosnewad lukust täiesti eraldatud riw-lattidest, mis langewad nende tarwis kapi wõi wõlwkambri ukse piitadesse tehtud aukudesse, nii pea kui keegi tungib luku kallale. Need riw-lattid ei ole ükski täiesti eraldatud luku mehhanismist, waid nad on ka asetatud wõimatult kaugale lukukastist.

Sarnast liiki luku kaitse on leitud kaunis mõjuwana ning on Ameerikas laialdaselt tarwitusele wõetud pangamajades, postiasutustes ja teistes sarnastes asutustes, mis oma rahasummadega mõne isiku saagihimu kōdistawad. Nad wõtawad ikka rohkem ja rohkem maad ning on kaunis kindlaks kaitseks atsetylliini tarwitajate waraste wastu, kes järkjärgult on asetanud nitro-kelme. Ühenduses sellega kasutatakse ka gaaspomme.

Nüüd mõni sõna aeglukust. Ka seda wõiks lugeda õieti abinõude hulka pealuku kaitseks. Aeglukk kujutab omas lihtsas wormis teatud üleskeeratawat masinawärki, mis soowitud arwu tundide wõi minutite jooksul maha käib. Esialgu ehitati nad ainult ühekordsed. Praegu on nad harilikult kolme wõi nelja käiguga. Nii kaua, kuni kellawärk ei ole maha käinud, on wõimatu awada kapi wõi wõlwkambri ust, kuigi teada isegi luku kombinatsioon. Kui kapp on õõseks lukustatud, siis ei saa teda keegi awada enne kui on möödunud see tundide arw, mille peale kellawärk üles keeratud. Teiselt poolt kui määratud tundide arw mööda, ei saa siiski lukku awada ilma tema kombinatsiooni teadmata.

Praegusel ajal paigutatakse suurema kindlustamise mõttes aeglukk harilikult kapi wõi wõlwkambri ukse taha. Muidugi on sarnase ehituse juures, nagu seda praegu suuremates pankades tehakse, kuritegijal wäga raske hoiuruumi peaseda. Peab silmas pidama, et seinad, milledesse langewad riivid, on tihti üle nelja jala paksud.

Lõpuks veel mõnd huwitawat lukkude awatjatest.

New-Yorgi ringkonna prokurööril oli tarwis kord ühe süüteo selgitamiseks awada kahtlusaluste rahakappe, et sealt saada asitõendusi. Ta

ei usaldanud selleks siiski ette võtta kappide murdmist, sest oli võimalik, et kahtluselused võivad saada kohtu poolt siiski õigeks mõistetud. Ta kutsus kappide awamiseks sarnaseid kappe ja wõlwkambreid valmistawaid meistreid ning eksperte, kelledest igati näitas, mis ta wõis. Nad katsusid nii üht kui teistwiisi, kuid kapid jäid siiski awamata.

Sellest loost luges ajalehtist keegi James Biancolo, kes oli senini New-Yorgi tundmatu rahakappide müüja ja nende parandaja. Ühel hommikul ilmus ta prokurööri juure, wiskas oma pealmise mantli seljast ja ütles, et ta tahaks neid kappe näha ning järele katsuda, kas ta seal wähest midagi teha ei saaks. Kapi juures kumardas ta selle üle ning asus tööle. Ta hakkas pöörnuppu tasa edasi ja tagasi keerama, ise tähelepanelikult kuulates kõrwa wastu kapi ust surudes. Wahete wahel ta peatas, sügas pead ning näis järele mõtlewat. Nii töötas ta juba wiis minutit; kümme; wiisteist minutit.

Ekspertid seisid nagu krimpsutades ta ümber ringis. Mõni neist ei jõudnud hoiduda tegemast mõnd terawat märkust Biancolo aadressil ning kahjuröömsast maerust. Biancolo ei teinud sellest wälja. Ta jätkas weel wiis minutit pöörnupu weeretamist oma näpuotsade wahel. Korraga ajas ta end sirgu, keeras kapi ukse nupust ja tõmbas ukse lahti.

Ümberseisjatel wenisid näod pikaks. Mõne minuti pärast nägid nad Biancolod awawat samuti teist kappi ning selle järele lahkuwat sõna lausumata.

Nagu pärastpoole selgus, teenis see mees selle kunsttükiga kaunis kena raha isikutelt, kes oma rahakappide kombinatsioonid ära kaotanud wõi unustanud. Ta oli seda trikki läbi teinud mitmed sajad korrad. Tal ei õnnestanud ainult harukordadel. Mõistagi, pidi temal olema haruldaseid peen katsumise ning kuulamise wõime ning ühtlasi täpsed ning laialdased peadmised kombineeritud lukkudest.

Kuid on ette tulnud ka teistsuguseid lukuawamise wiise. See on sarnastel juhtumistel, kui warastel juhul on olnud juba warem tarwilikka andmeid koguda. Nii üks suurematest pangawargustest (Northamptonis).

Ühel õhtupoolikul, wähe aega enne panga sulgumist, ilmus panka hästi riidetud, peene wäljanägemisega wõõras, esiteles end pangaametnikkudele ning andis oma kaardi, millel seisis ühe suure kinniskambrite wabriku firma ning kaardi esitaja nimi kui tähendatud firma ametnik. Pangas wõeti ta lahkelt vastu ning ta algas juttu wõlwkambritest. Ta tähendas, et ta ümbruskonna pangamaju on külastanud, et järele waadata, kas mõnel pangal tarwis ei ole paremat kindlustussesseadet ehitada wõi olewates ette võtta muudatusi. Kuna ümbruskonnas korda oli saadetud rida pangawargusi, oldi pangas wäga päri sellega, et asjatundja ka nende ettewõtte ehituse järele waataks.

Saadetuna kassahoidjast astus wõõras wõlwkambri ukse juure ning keeras ukse nupust riwisid nii et, kui uks kinni oleks olnud, siis oleks ta lukus olnud. Nii keeras ta riwisid nuppu pöörates mitmed korra wälja ja siis jälle tagasi. Siis keeras ta lõpuks nupu huupi numbri peale ning lausus, et ukse mehhanism üks parematest ning praegu heas seisukorras ning läks lõpuks oma teed awaldades enne lahkumist wõlwkambri ehituse suhtes mõnd kiitust.

Peale sarnase hea asjatundja ülewaatust olid pangapidajad kindlas arwamises, et neil karta ei maksa. Eks ta ju öelnud, et nende pank wäljaspool igasugust kahtlust! Kuid järgnes suur pettumus! Ühel hommikul, kui pangaametnikud üksteisega nalja westes panka tulid, leiti, et wõlwkambri lukk oli awatud kui nõiduse wäl ning rahakapid awatud wõtmete ning lõhkeainete abil ja kõik täiesti tühjaks tehtud.

Esialgu langes kahtlus pangaametnikkude peale. Kuid kui lõpuks kutsuti wõlwkambri meistrid, siis selgus, et sarnast asjatundjat tol ajal wabriku poolt pole wälja saadetud, kui wõõras panka oli külastanud.

Panga endine küllaline oli suurem tegelane panga lõhkumiste alal. Wõlwkambri ust waadeldes ning kassahoidjaga nalja heites oli ta riwisid üksteise järele sisse ja wälja keerates wälja uurinud luku kombinatsiooni ning selle meeles pidanud.

Edward H. Smith'i järele W. K.

Spordi alalt.

Jalgpalli wõistlus Tallinna Jalgpalli klubi ja linna politsei jalgpalli meeskondade wahel 2. oktoobril 1924 a. W. S. Spordi wäljal tagajärjega 3:1 politsei kasuks.

Hilisel kewadel algas politsei meeskond tree-ningut wõi õigemini wõistlusmänge, wõisteldes järkjärgult ikka tugewama wastasega kuni wi-

maks Jalgpalli klubi A meeskond wõistluseks oma nõusolekut andis.

Mänguwäljale sammub wahekohtunik Rästas, kõlab wile, kaptenid terwitawad käepigistamisega teineteist ja peale kohtadele asumist algab mäng. Meie mehed püüawad juba algusest kiirelt liikuda ja wiivad palli wastase wärawa alla, kus

mäng kolm-neli minutit keerleb. Liidu wana weteraan Silber ei ole mees, kes nalja heidab, teeb kiirelt wärawa esise lagedaks oma noorema kaaswõitleja abiga, keda nimes leiduwa üleauruse lõputäheta, wõiks eelmine oma mirmekaimuks pidada. Meie eduriitwis töötab Ellip (jalgpalli Juss) suure innuga ja wäsimatult, mis aga tagajärgi ei anna. Ellip'i sagedased rünnakud wastase peale muutuwad paiguti üleaurusteks, mis selgesti jälgitaw momentidel, mil waja nõrka ja täpset söötu kaasmängijale anda — kuid tasakaal kaob ja Ellip'i laimatu energia pääseb walla. Pall käib waheldamisi mõlemil poolel kuni saabub 18-es minut. Kokamägi siikutab ja wastase kaitsesest möödaminnes lööb esimese wärawa. Ei lähe kaua, Kaarmann haarab platsi keskpaigalt palli ja toimetab imekspanemise wäärt osawusega „soololäbimurdega“ wastase wõrku. Siit peale ei anta enam armu, wastane on marru sattunud. Wennad Silber'id wõistlewad ennastsalgawalt, õlgugi, et nooremal wähem edu. Wanem Silber ei suuda püsida omal kohal, pööraselt töötades tasandab teed kuni meie wärawateni. Nooremad kaaswõitlejad ei suuda aga palli sisse lüüa. Näib kui kardaksid midagi ja õigustatult, sest mõlemad wennad ei wali „noomitusi“ ja tagajärg: nooremad mängijad lööwad kartma ja teewad wäärilööke. Ei taha ütelda, et mõned mängijatest „noomitusi“ ärateeninud ei olnud, kuid minu arwates oleks otstarbekohasem ja mõjuwam seda wõistluse wahetajal, weel parem aga mängu lõpul teha. Et küll wastase eduriitwil mäng ei sobi, läheb nooremal Silber'il siiski korda läbimurret teha ja üht wärawat tasuda. Siin juures peab meie wärawa wahi aeglust alla kriipsutama, sest aega jätkus pealetungijale wastu tormamiseks ja seni kui Kürbis kalkuleeris, otsustas wastane. Kui sarnased ettetulewad aeglused korduwad ei oleks ja palli kätes kaua kinnihoidmise eest wabalööki ei antaks, wõiks eelndmetust waikides mööda minna. Kahjuks sünnib see ümberpöördukt ja ainuke pääsetee oleks järjekindel harjutus. Kuni poolaja

lõpuni kestab kena ja jõurikas mäng. Teise poolaja algus sünnib Klubi surumisega. Iseenesest on aga mängu tempo aeglasem, ei leidu momenta, mis mängu jälgimist õhutaks. Silber'id endiselt maruhoos. Pall tiirleb mõlemil poolel kuni Kokamägi'l teistkordselt palli wärawasse õnnestub susata, mis ka wiimaseks jääb meie kui ka wastase poolt . . . Ilma suurema jõupingutusteta jõudis mäng lõpule.

Wastasel kaitsjad mõlemad head, ülihea aga O. Silber, kes jällegi näitas oma wõimet hea kaitsjana ja hooga mängijana, mis weel kord tõestab, et jalgpalli liidu juhatusel ei ole tarwis töötada uute tundmatute „tähtede“ otsimisega, seni kui wanad lõpulikult „surnuks“ tunnistatud ei ole. Ei saa waikides mööda minna noorest wärawawahist, kes laimatu, ja eduriitwimehest Winter'ist, kes näib sümpaatliku ja kindla eesmärgiga mängija olema, olgugi et edasiliikumine hoogsam wõiks olla. Otse wastandina eelmistele tundus Jürgenson, kelles senini nähtud mängudes on harjumuseks saanud, elawat ja meeldiwa kiirusega läbimurdejat näha. Kuid sel mängul . . . — ei sõanda siiski laita, waid jätan seda J. enda hooleks. Kumb pool silmnähtawas ülekaalus oli, on raske tõestada mängu resultaadi peale waatamata, sest nurgalööki arw kujunes üle 10 klubi kasuks, neist tuleb üle poolte lugeda meie kaitsja Luik'i „teenuseks“.

Meie mängijatest paistsid erandina silma Kaarmann ja Kokamägi, mis muidugi teatud määral tingitud kaasmängijatest, kellede eksimused ei wääri kõne alla wõtmist, selle peale waatamata, et parem äär senistel mängudel on kiitwamalt mänginud. Wastasele näis kaotus ootamatuna, mil puhul soowi awaldasid juba järgmisel nädalal rewansch matschi pidada, lubades kaotust nelja „kuiwaga“ tasuda. Meie poolt on igasugu wõistlus terwitatud, ükskõik mis nime all, sest mängime ju mängu enda, kui spordi, mitte aga wõitmise pärast. Järgmiseks kohtamiseks soowin mõlemi poolte mängijatele jõudu. A. Reindorf.

Ametlik osa.

Käsu kirjaded.

Piiriwalwe ülema käsu kirjaga 27. juunist s. a. nr. 19, on lubatud kanda piiriwalwes teeniwatel ohwitseridel ja sõjawäe ametnikkudel kuue kaelusel roheline kalewi asemel rohelist sametit.

Käsu kirjaga 4. septembrist s. a. nr. 21, on lubatud kanda piiriwalwes õlalappidel kollasest metallist trafaretti P. W. kinnitatud joonistuse järele; piiriwalwe ohwitseridel on lubatud kanda samasugust kollase metalli asemel kullakarwa wäljaõmmeldud trafaretti.

Järwa maakonna politsei ülema käsu kirjaga

30. septembrist nr. 43, on koosseisu wähenamise tõttu määratud politseiwalitsuse sekretääri kohustetäitja Johannes Pürn sama politseiwalitsuse asjaajajaks, 1. oktoobrist s. a. arwates, pannes tema peale ajutiselt ka sekretääri kohuste täitmise.

Petseri maakonna politsei ülema käsu kirjaga 30. sept. s. a. nr. 62, on ametist wabasitunud linna 1. raiooni ülema k. t. Martin Michelson, tema omal palwel, arwates 1. okt. s. a.

Koosseisu wähenamise puhul on wabastatud

ametist, arwates 1. okt. s. a., 1. jaoskonna ülem Paul Kirpson.

Koosseisu vähendamise puhul on wabastatud ametist, arwates 1. okt. s. a., 1) wan. kants.-am. Oskar Sikk, 2) 1. jrg. kants.-am. Marta Moss ja 3) 3. jrg. kants.-am. August Rütel.

Petseri maakonna politsei ülema käsukirjaga 4. okt. nr. 63, on politsei walitsuse 2. jrg. kants.-am. Aleksandra Rõshowa nimetatud 1. okt. s. a. wanemaks kants.-ametnikuks ja 1. jsk. 2. jrg. kants.-am. Olga Buksmann samast kuupäewast 1. järgu kants.-ametnikuks.

Kodanik Georg Andrei p. Futtermann on wastu wõetud politsei teenistusse ja määratud

1. jaoskonna linna 1. raiooni ülema k. t., arwates 1. okt. s. a.

Politsei peawalitsus on laskeharjutuste korra maksma pannud,

mille järele laskeharjutusi peetakse üks kord aastas. Harjutusi korraldab ja juhatab — linnas — politsei ülem, maal — jaoskonna ülem politsei ülema poolt antud juhataste järele. Kohalisi kriminaal- ja kaitsepolitsei ametnikke kutsub harjutuste korraldaja laskeharjutustest ühiselt osa wõtma.

Laskmist toimetatakse rewolwristest ja wintpüssidest. Lastakse ilma toeta kolme kauguse pealt (rewolwrist — 15, 25 ja 40 sammu, wintpüssist — 100, 200 ja 300 sammu).

Wäljamaalt.

Berliini tuletõrjujate tegewus.

Berliini tuletõrjujate tegewust iseloomustawad kõige piltlikumalt järgmised andmed:

Witnase kolme kuu jooksul on 12.000 telegrammi wastu wõetud ja 2400 korda tuletõrjujate komandod wälja kutsutud. Septembrikuu jooksul kutsuti tuletõrjujaid mitte enam ega vähem kui 126 korral wälja, et tänawõnnetuste puhul abi anda, siia juure tuleb weel arwata 99 wäljakutumist gaasikihwitamiste puhul ja 13 — liikumistakistuste kõrwaldamiseks. Tulekahjusid oli läinud kuu jooksul: 8 suurt, 28 keskmist ja 121 väikest, mille juure weel 11 korstnapõlemist tuleb arwata.

Saksamaa uus autode seadus.

Teiste riikide eeskujul on ka Saksamaal kawatus makswat autode seadust muuta. Seaduse projekt on wälja töötatud Berliini poliseipresiidiumi poolt ja on praegu kaalumisel Preisi siseministeriumis.

Eelnõu järele antakse politseile õigus niisuguste autode omanikkudelt, kes sõitudel üldhuwisid tähele ei pane ehk õnnetuste kas kaudseteks ehk otsekohesteks süüdlasteks on, autoomandamise ja pidamise õigusi ära wõtta. Seega on kawatusel tulewikus mitte ainult autojuhtisid wastutu-sele wõtta, waid ka autoomanikke.

Sissesõidu kergendused Shweitsi.

Shweitsi walitsus otsustas septembri lõpul sissesõitu Shweitsi kergendada, ja nimelt: 1) Euroopa riikidega, kus passide wiisumite kord weel maksmas, konwentsioone sõlmida, millede põhjal wastastikusel alusel eriwiisumid sisse seatakse, s. o. wiisumid, milledega wõib talkistamata igal ajal ühe aasta jooksul üle piiri liikuda. Sarnane

eriwiisum maksaks 10 Shweitsi franki. 2) Nende riikide elanikkude kohta, kelledelt erilist sissesõidu wiisumit juba praegu ei nõuta, wälja arwatud ainult teenistuskoha otsimise juhtumised, pannakse maksma kord, mille järele ka teenistuskoha otsimisel wõib ilma erilise wiisumita sisse sõita.

Kuna ülesloetud kergendused Euroopa riikide suhtes ainult wastastikusel alusel maksma kawatsetakse panna, seatakse teiste maade kohta see kord otsekohe sisse.

Riigiasutuste asjaajamise keele seadus Poolas.

Meil on praegu keeleseadus Riigikogu komisjonides harutamisel, misparast hiljuti Poolas wastu wõetud „riigi ja ametasutuste asjaajamise keele seadus“ huwitusega pole. Kokkuwõetult on selle seaduse sisu järgmine:

Poola wabariigi riigikeeleks on Poola keel. Kõik riigi ja omawalitsuste wõimud ja administratiiv asutused nii sise- kui ka wälissteenistuses ajawad asju riigikeeles, wälja arwatud alljärgnewad juhtumised:

I ja II instantsti tsiwiilwõimud ja administratiiv asutused ning omawalitsuste wõimud ja nende asutused wõtawad Rutheeni, Walgewene ja Leedu rahwusest isikutelt wastu palwekirju ning suusõnalisi teadaandeid, millede täitmine otsekohe nende wõimupiiris: rutheenidelt Lwowi, Tarnopoli jne. maa-aladel; walgewenelastelt Polesie, Nowogrodeki ja wojewodstwotes; leedulastelt Wilno wojewodstwos jne.

I ja II instantsti administratiiv wõimud ning linnawalitsused, maakondade ja wojewodstwote osakonnad ja asutused wastawad poolte palwete peale, mis esitatud mitte riigikeeles: Lwowi jne. wojewodstwos kahes keeles — riigi ning palwe esitaja keeles ja ülejäänud (eriti ülesloetud) maa-

aladel riigikeeles ning kahes keeles (riigi ja palwe esitaja keeles) ainult poolte soovil.

Maakondadest eraldatud linnade walitsuste otsustada jääb, kas tarwitusele wõtta analoogilistel juhtumistel weel teist keelt riigikeele kõrwal wõi mitte. Wallawalitsused wastawad pooltele palwe esitaja keeles.

Walla- ja linnanõukogude, maakondade ja wojewodstwote nõukogude koosolekul wõib tarwitada riigikeele kõrwal keeli, mis lubatud selles wojewodstvos. Nende nõukogude istangute protokollid wõiwad Poola keele kõrwal weel wastawas kohalises keeles peetud saada.

Omawalitsuste wõimude otsuste põhjal wõib teadaandeid teha kahes keeles, nimelt: riigikeele teksti kõrwal, mis asetatud esiplaanile, wõib olla tekst keeles, mis lubatud palwekirjades. Riigiwõimude teadaandeid tehtakse sama keeltes, mis samas wallas omawalitsuste wõimudel tar-

witusel. Wojewodstwote seadused ja riigi administratiiv wõimude teadaanded, mis kuulutatud wojewodstwo ametlikus lehes, sisaldawad riigikeelse teksti kõrwal, mis asetatud esiplaanile, teksti selles keeles, milles peetakse wojewodstwo nõukogu protokoll. Teksti lahkumineku korral on maksew tekst riigikeeles.

Omawalitsuste üksuste otsuste põhjal wõiwad omawalitsuse wõimud korrespondeerida teiste omawalitsuste wõimudega mitte ainult riigikeeles, waid ka wastawates kohalistes keeltes, kuid ainult maa-alal, mille kohta kõne all olew seadus wälja antud.

Ülesloetud eeskirjad ja load ei puutu raudtee wõimused ja posti ning telegraafi. Kuid wõimalust mööda tuleb inimestega kokkupuutumisel — peajasjalikult raudtee piletikassade juures ning postiasutustes — suusõnaliselt kohalikkude elanikkude emakeelt tarwitada.

Küsimused ja kostmised.

Nr. 1412. Raiooni ülem A. R. Küsimused:

1) Kas on metsaametnikud õigustatud riigimetsas jahti pidama neile maakonna walitsusest wäljaantud hinnata jahipiletiga, nagu neid eraisikutele müüakse 300 marga eest oma maa peal jahipidamiseks. Wõi peab neil olema riigimetsa pilet — 75 mk. päewa pealt.

2) Kas metsaametnikul on iseäralisi õigusi jahipidamiseks rohkem kui eraisikul, näit. wõib tappa aastas ühe siku ja metsise.

3)) Kas metsaametnikkudel on õigus neile kohalise metsaülema poolt wäljaantud püssikandmise lubaga jahti pidada, wõi peab neil olema maakonna politsei ülema poolt wäljaantud luba, päewapildiga warustatud.

4) Kas on riigimetsa peale aasta jahipiletid, ja kellele neid wälja antakse.

5) Kas on metsaülemad kohustatud jahipiletid tõrkumata ostjatele müüma.

6) Kas on lubatud talwel riigimetsast läbikäidawatel (mitte kaardi) teedel püssiga kõndimine ainult püssipidamise lubaga wõi peab ka jahipilet olema. Nii sama ka suwel läbikäidawatel teedel, mis ei ole kaardil üles wõetud.

7)) Missuguse jahipiletiga on lubatud riigimetsa wahel postmaanteel ja wäheematel kaarditeedel metsloomi lasta.

Wastused:

1) Metsa seaduse § 65 põhjal (W. s. k. VIII k.) on metsaametnikkudel õigus antud riigimetsades jahti pidada. Metsaametnikkudel ei ole erilisi jahipidamise lubasid riigimetsades waja, peale maakonnawalitsuste poolt tasuta wäljaantawate jahitunnistuste (Põllumajand. sead. § 329 — W. s. k. XII k. II jagu), wäljarwatud p. 2. ettenähtud juhtumised.

2) Metsade peawalitsuse ringkirja põhjal 8. aprillist s. a. on metsaametnikkudele luba antud niisuguseid sokkusid lasta, kes wanaduse ehk haiguse tõttu sigitamiseks pole kõlbulikud. Sarnaseks laskmiseks on aga eriline igakordne maakonna metsaülema luba waja. Metsiseid on luba metsaametnikkudel sama ringkirja põhjal lasta ka ainult maakonna metsaülema loaga ja ainult sel juhtumisel, kui metsas on kolm ehk rohkem metsist.

3) Politsei poolt wäljaantawaid lubasid waja ei ole (Metsa sead. § 63 ja walitsuse poolt wastuwõetud määrus laske-riistade hoidmise, kandmise jne. kohta § 2 märkus 2 — „R. T.“ nr. 13 — 1921 a.).

4 ja 5) On olemas aasta jahipiletid riimetsades jahipidamiseks. Nende väljandmine on pandud maakonna metsaülemate peale. Väljandmine sünnib maakonna metsaülemate äranägemisel.

6) Peab olema.
7) Postmaanteedel ja teistel awalikkudel teedel on jahipidamine keelatud (Heakorra ja julgeoleku sead. § 170 — W. s. k. XIV k. 1916 a. väljanne).

Wäljaandja: Toimetuskomisjon.

Wastutaw toimetaja: E. Maddison.

Tegew toimetaja: O. Angelus.

K u u l u t u s e d.

Tunnustatakse maksusetuks järgmised tunnistused:

Klaamann, Aleksander Juhani p., sõjaw. wab. tunn. (27190)
Bormann, Felix, Nanseni pass nr. 5528/9053.
Arro, Johannes Tooma p., sõjaw. wab. tunn., w. a. 1. jalgawäe rügemendi ülemalt 19. 8. 21 a. nr. 14589.
Konto, Johannes, tunnistus wäljamaa passi uuendamise puhul.
Einbom, Mihail Tooma p., sõjaw. wab. tunn.
Rüütel, Karl Riidu p., sõjaw. wab. tunn., w. a. S. R. diwiisi pat. 7. 4. 20 a. nr. 4881.
Goidow, Nikolai Leonti p., sõjaw. wab. tunn., w. a. 6. jalgawäe polgu ülemalt 28. 4. 20 a. nr. 14238.
Kramer, Aleksander, hobusepass, w. a. Narwa l. pol. ülemalt 8. 12. 22 a. nr. 163 — saunapidajate A. Kramer, W. Menning ja A. Poomi pärijate nime peale.
Drosdow, Jaan Gawrili p., Nanseni pass, w. a. politsei peawal. 21. 1. 24 a. nr. 2424/2604.
Haimann, Solman Tobiase p., hobusepass, w. a. Wõnnia wallawal. nr. 368.
Körkias, Iwan, sõjawäest wab. tunn., w. a. Petseri maak. rahwawäe komm. 5. 2. 20 a. nr. 541/5717.
Schebnew, Ilija, sõjaw. wab. tunn., w. a. lennuwäe ülemalt 31. 3. 24 a. nr. 1508.
Krassawin, Pawel, hobusepass.
Strasdas, Ignati Kasimiri p., Poola pass, w. a. Tall. Poola konsulilt 11. 3. 20 a. nr. 62.
Matsin, Walter Joosepi p., wälispass, w. a. politsei peawalits. 12. 4. 24 a. nr. 1205.
Kütt, Anton Antoni p., sõjaw. wab. tunn., nr. 14131.
Karlsion-Nische, Mihkel Madise p., sõjaw. wab. tunn., nr. 50.
Sutt, Jakob Jakobi p., sõjaw. wab. tunn., w. a. Pärnu maak. rahwawäe ülemalt 26. 4. 20 a. nr. 4741.
Golstein, Theodor, Nanseni pass nr. 3706/5061.
Reimann, Jaan Jaagu p., laskeriista luba, w. a. Wiljandi maak. politsei ülemalt 5. 10. 23 a. nr. 2484. (21075)
Riimann, Madis, hobusepass, w. a. Enge wallawal. 1920 a. nr. 153. (21076)
Seisler, Oskar Jüri p., hobusepass, w. a. Wiljandi maak. pol. l. isk. 1922 a. nr. 382. (21072)
Warblane, Aleksander Karli p., sõjaw. wab. tunn., w. a. inseneri patali. ülemalt 18. 10. 21 a. nr. 5673. (22052)
Kodis, Jakob Augusti p., sõjaw. wab. tunn., w. a. Wõru maak. kaitse-liidu ülemalt 22. 4. 20 a. nr. 3416. (23849)
Uula, Walter Johannese p., laskeriista luba, w. a. Hariu maak. pol. ülemalt 19. 2. 24 a. nr. 200. (23848)
Möldier, Aleksander Aleksandri p., sõjaw. wab.

tunnist., w. a. 1. jalgawäe rügem. ülemalt 1. 10. 23 a. nr. 7236. (23846)
Wark, Ferdinand Jaani p., tunnist. sõjaw. teenist. kõlbmatuks tunnust. üle. w. a. 2. diw. tagawara pat. ülemalt 22. 6. 19 a. nr. 11601. (23932)
Rannu hariduse seltsi korjanduse leht, w. a. märtsikuul 1924 a. nr. 16 — Johannes Puhweli nimele. (23938)
Peedo, Jaan Märdi p., sõjaw. reserwi tunn., w. a. 2. jalgawäe rügemendi ülemalt 20. 5. 23 a. nr. 3640. (23942)
Paiu, Joosep, sõjaw. wab. tunn., nr. 3052. (25004)
Schlendurow - Gusa row, Sawin, sõjaw. wab. tunn.
Schunin, Aleksei, sw. wab. tunn., nr. 31253. (25004)
Kriwonogow, Iwan, hobusepass nr. 3. (25004)
Tumma, Akulina Mari t., wälispass, w. a. Sots. nõukogude Wenemaa wabariikide liidu walits. 1923 a. (25280)
Wapper, Iwan Maksimi p., reserwi tunn., w. a. Saaremaa rahwawäe ülemalt 1919 a. (25282)
Waher, Iwan Wassili p., sõjaw. wab. tunn., w. a. Saaremaa rahwawäe ülemalt 15. 8. 19 a. (25284)
Kikas, Rudolf Märdi p., sõjaw. wab. tunn., w. a. Tall. tagawara pat. ülem. 14. 4. 20 a. nr. 11972. (25427)
Kiiwit, Peeter Jakobi p., hobusepass, w. a. Tõlliste wallawal. 1. 3. 21 a. nr. 38 ja hobusepass Peeter Kiiwit'i nimele, teadmata kelle poolt välja antud. (25428)
Feodorow, Stepan Feodori p., sw. wab. tunn., w. a. 3. diw. k. h. w. w. lentsalga ülemalt 31. 7. 20 a. nr. 110. (26026)
Kutri, Nikolai Hindreku p., sõjaw. wab. tunn., nr. 32. (26080)
Taa, Rudolf Ado p., sõjaw. wab. tunn., nr. 790. (26081)
Filipow, Peeter Jakobi p., sõjaw. wab. tunn., nr. 1189. (26082)
Aru, Hans Hansu p., sõjaw. wab. tunn., nr. 7736. (26084)
Lõugas, Aleksei Leonti p., sõjaw. wab. tunn., nr. 10071. (26085)
Persitski, Iwan Wassili p., sõjaw. wab. tunn., w. a. transpordi ja etapi walits. 28. 4. 20 a. nr. 2097. (26187)
Ulfsak, Aleksander, sõjaw. wab. tunn., w. a. 1. diw. tagawara pat. 30. 3. 20 a. nr. 3417. (26283)
Kõiw, Andres Jaani p., hobusepass, w. a. Undla wallawal. 11. 1. 21 a. nr. 268. (26284)
Kuulbas, Mihkel Ida p., sõjaw. wab. tunn., w. a. piiriwalwe walitsuse ülemalt 15. 1. 24 a. nr. 369. (26286)
Jõgi, Aleksander, sõjaw. wab. tunn., w. a. Saare maak. rahwawäe ülemalt 4. 11. 20 a. nr. 946. (27071)

Allikson, Oswald, sõjaw. wab. tunnist., w. a. 4. jalawäe polgu ülemalt. (27073)
 Kaur, Aleksander, sõjaw. wab. tunnist., w. a. 3. jalawäe polgu ülemalt 1. 5. 21 a. (27074)
 Mutwei, Rudolf Madise p., sõjaw. wab. tunn., w. a. kindralstaabi wal. 4. osak. (27255)
 Chmelski, Ferdinand, hobusepass. w. a. Wäina wallawal. 22. 7. 21 a. nr. 288. (27261)
 Hahn, August Richard Meose p., sõjaw. wab. tunn., w. a. 4. rahwawäe polgu ülemalt. (27265)
 Muhamedianow, Sawigulla, Nanseni pass nr. 5592/9195. (27270)
 Sidorow, Iwan, Nanseni pass. w. a. politsei peawalits. nr. 7207/12887. (27279)
 Kohjus, Jaan Karli p., sõjaw. wab. tunnistus, w. a. wäljapatarei nr. 1 ülemalt 27. 4. 20 a. nr. 1017. (27281)
 Liimann, Theodor Jüri p., wälispass, w. a. wälisministeeriumist. (27282)
 Mardim, Johannes Johannese p., sõjaw. wab. tunnistus, w. a. Harju maak. rahwawäe ülemalt 11. 1. 21 a. nr. 963. (27288)
 Suuralt, Karl Eduardi p., elamisluba, w. a. politsei peawal. 1923 a. (27293)
 Bartels, Gustaw Jaani p., sõjaw. wab. tunn., w. a. Harju maak. rahwawäe ülemalt. (27308)
 Tam m, Johannes Karli p., sõjaw. wab. tunnist., w. a. Wiru maak. rahwawäe ülemalt 2. 12. 20 a. nr. 1947. (27310)
 Tohwer, Aleksei Mihkli p., sõjaw. wab. tunnistus, w. a. 1. jalawäe rügemendi ülemalt 19. 8. 21 a. nr. 14361. (27312)
 Below, Wassili Gerasimi p., sõjaw. wab. tunnistus, w. a. 5. iseäralise jalawäe pat. ülemalt 1. 2. 22 a. nr. 12377. (27315)
 Frey, Diedrich Augusti p., sõjaw. wab. tunnist., w. a. Balti patalj. ülemalt 1. 5. 20 a. nr. 150. (27329)
 Kuulmann, Aleksander Aleksandri p., sõjaw. wab. tunnistus, w. a. Harju maak. rahwawäe ülemalt 1920 a. (27330)
 Schlöpkän, Larion Efimi p., sõjaw. wab. tunn., w. a. Wiru maak. rahwawäe ülemalt 2. 12. 20 a. nr. 1783. (27343)
 Pressmann, Johannes, hobusepass. w. a. Wõhmuta wallawal. 27. 2. 23 a. nr. 10. (27344)
 Tork, Ado Jüri p., sõjaw. wab. tunnist., w. a. Harju maak. rahwawäe komm. 8. 10. 19 a. nr. 1053. (27346)
 Tulk, Eduard Juhani p., sõjaw. wab. tunnist., w. a. wäljapatarei nr. 17 ülemalt 4. 9. 22 a. nr. 1215. (27348)
 Berger, Anton Jüri p., hobusepass nr. 717. (27404)
 Järw, Karl Jaagu p., sõjaw. wab. tunnist. nr. 2548. (27404)
 Kärg, Karl Jüri p., sõjaw. aiapikend. tunnistus nr. 25. (27404)
 Sammel, Reinhold Johani p., sõjaw. aiapikend. tunnistus nr. 25. (27404)
 Schedlbach, Ilmar Jüri p., sõjaw. wab. tunnistus, w. a. Kalewlaste malewa polgust 20. 4. 20 a. nr. 4250. (27504)
 Kuk, Johannes Mihkli p., sõjaw. wab. tunnist., w. a. wäljapatarei nr. 9 ülemalt 22. 4. 20 a. nr. 1359. (27510)
 Annuschew, Pawel Stepiani p., sõjaw. wab. tunnistus, w. a. 6. jalawäe rügemendi ülemalt 21. 4. 20 a. (27705)
 Allikas, Antton Mihkli p., sõjaw. wab. tunnist., w. a. Rakwere jalawäe polgu ülemalt 1920 a. (27709)
 Pulk, Mihkel Priidu p., sõjaw. wab. tunnistus, w. a. 1921 a. (27712)
 Gusarow, Jakob Nikolai p., Nanseni pass, w. a. politsei peawal. 26. 5. 24 a. (27716)

Jakobson, Leib Abrami p., neatusluba, w. a. politsei peawal. (27717)
 Terebenin, Iwan Nikolai p., Nanseni pass, w. a. politsei peawal. 1924 a. (27718)
 Pajuwits, August Kristiani p., sõjaw. wab. tunnistus, w. a. Harju maak. rahwawäe ülemalt 1923 a. (27719)
 Tihonow, Iwan Tihoni p., Nanseni pass, w. a. politsei peawal. nr. 9697/18387. (27726)
 Rammul, Johannes Jüri p., sõjaw. wab. tunnist., w. a. säde-telegr. roodust 1921 a. (27735)

Tunnustatakse maksusetuks järgmised isikutunnistused:

Kuusik, Johan Kusta p., w. a. Kogula wallawal. 4. 5. 20 a. nr. 93. (27714)
 Teder, Aleksander Andrei p., w. a. Harku wallawal. 28. 7. 23 a. (27715)
 Pajuwits, August Kristiani p., w. a. Wäina wallawal. 1922 a. (27719)
 Urge, Edgar Johannese p., w. a. Keila wallawal. 1924 a. (27720)
 Treiberg, Hindrek Jüri p., w. a. Tall. 1. pol. 4. jsk. 1920 a. (27721)
 Leewet, Johannes Mardi p., w. a. Sõmeru wallawal. 19. 12. 22 a. nr. 21. (27722)
 Klaason, Richard Johannese p., w. a. Liigwalla wallawal. 16. 1. 20 a. nr. 254. (27724)
 Sihwer, Juuli Jaani t., w. a. Taadi wallawal. 1. 11. 21 a. nr. 116. (27723)
 Maager, Mart Jakobi p., w. a. Uue-Wändra wallawal. 12. 2. 22 a. nr. 1065. (27725)
 Waldmann, Rosalie Jaagu t., w. a. Ambla wallawal. 30. 1. 20 a. nr. 745. (27727)
 Rütitel, Jakob Karli p., w. a. Wao wallawal. 15. 4. 20 a. nr. 878. (27728)
 Rummel, Alfred Hendriku p., w. a. Abja wallawal. 24. 11. 19 a. nr. 62. (27729)
 Soomann, Marie Jakobi t., w. a. Püssi wallawal. 27. 10. 22 a. nr. 2008. (27730)
 Sildeberg, Kristiine Alwiine Jaani t., w. a. Tall. 1. pol. 4. jsk. nr. 8399. (27732)
 Kutt, Anna Karli t., w. a. Wiliandi raudtee pol. jsk. 5. 11. 19 a. nr. 1816. (27733)
 Mikker, Ado Karli p., w. a. Tall. 1. pol. 3. jsk. (27734)
 Lepp, August Johani p., w. a. Tantu 1. pol. 2. jsk. nr. 19557. (27735)
 Reikka, Pauline Jüri t., w. a. Kohila wallawal. 18. 12. 19 a. nr. 709. (27166)
 Klaamann, Ida Johani t., w. a. Tall. 1. pol. 5. jsk. 1921 a. (27189)
 Klaamann, Aleksander Juhani p., w. a. Tall. 1. pol. 5. jsk. 1921 a. (27190)
 Leesmann, Frieda Mihkli t., w. a. Tall. 1. pol. 4. jsk. (27191)
 Freytag, Antonie Andrese t., w. a. Tall. 1. pol. 4. jsk. 1919 a. (27192)
 Freytag, Eugenie Gustawi t., w. a. Tall. 1. pol. 4. jsk. (27193)
 Einbom, Mihail Tooma p., w. a. Wihula wallawal. 15. 5. 23 a. nr. 72. (25102)
 Lea Armin Willemi p., w. a. Pala wallawal. 3. 5. 20 a. nr. 891. (25103)
 Luik, Helene Marie t., w. a. Krüüdneri wallawal. 24. 3. 22 a. nr. 783. (25104)
 Truuts, Ella Gustawi t., w. a. Röpina wallawal. 19. 2. 20 a. nr. 1579. (25105)
 Mihelson, Weera Kusta t., w. a. Tartu maak. pol. ülemalt 10. 12. 19 a. nr. 235. (25106)
 Laur, Alfred Hansu p., w. a. Jõgewa alewiwal. 21. 11. 22 a. nr. 85. (25107)
 Jürgen, Jüri Anu p., w. a. Kudina wallawal. 16. 8. 20 a. nr. 740. (25108)

- Dobraske Aliide Willemi t. w. a. Raadi wallawal. 14. 2. 22 a. nr. 1335. (25109)
- Wiira, Peeter Jaani p., w. a. Kuremaa wallawal. 14. 6. 21 a. nr. 1075. (25110)
- Koiron, Marie Jüri t., w. a. Tall. 1. pol. 2. jsk. 5. 11. 20 a. nr. 11158. (25111)
- Meier, Johannes Roberti p., w. a. Waimastwere wallawal. 1. 4. 24 a. nr. 70. (25112)
- Kokk, Aleksander Johani p., w. a. Elistwere wallawal. 6. 6. 21 a. nr. 1298. (25113)
- Feldmann, Johannes Joosepi p., w. a. Puurmanni wallawal. 23. 12. 19 a. nr. 60. (25114)
- Nigul, Hilda Antoni t., w. a. Puurmanni wallawal. 4. 3. 24 a. nr. 12. (25115)
- Pärn, Märt Jakobi p., w. a. Saadiärwe wallawal. 16. 1. 20 a. nr. 562. (25116)
- Reschkina, Aleksandra Matwei t., w. a. Woka wallawal. 18. 12. 19 a. nr. 342. (25117)
- Limbak, Rudolf Jaani p., w. a. Kuremaa wallawal. 21. 6. 21 a. nr. 1084. (25118)
- Uuk, Karl Aleksandri p., w. a. Elistwere wallawal. 6. 12. 23 a. nr. 151. (25119)
- Objärtel, Heinrich Guido p., w. a. Tartu 1. pol. 1. jsk. 4. 6. 23 a. nr. 568. (25120)
- Saar, Robert Ludwigi p., w. a. Ulila wallawal. 9. 12. 19 a. nr. 18. (25121)
- Zimmermann, Marie Juliuse t., w. a. Tall. 1. pol. 4. jsk. 1920 a. nr. 14258. (25122)
- Peets, Karl Hansu p., w. a. Saadiärwe wallawal. 23. 8. 22 a. nr. 1136. (25123)
- Sarwik, Ella Johannese t., w. a. Kuremaa wallawal. 30. 3. 20 a. nr. 847. (25124)
- Karin, Julius Jaani p., w. a. Saadiärwe wallawal. 19. 5. 20 a. nr. 848. (25125)
- Indus, Melanie Karli t., w. a. Laiuse wallawal. 20. 4. 20 a. nr. 1013. (25126)
- Rätsep, Rudolf Augusti p., w. a. Kasepää wallawal. 26. 1. 20 a. nr. 114—3. (25127)
- Kukk, Paul Märdi p., w. a. Laewa wallawal. 19. 12. 19 a. nr. 546. (25128)
- Kalamees, Alma Kristiani t., w. a. Jögewa wallawal. 14. 6. 21 a. nr. 2099. (25129)
- Aamann, Leida Augusti t., w. a. Jögewa alewial. 1. 10. 22 a. nr. 32. (25131)
- Raatsin, August Mihkli p., w. a. Maasi wallawal. 14. 1. 21 a. nr. 236. (25285)
- Kärme, Mihail Mitrofani p., w. a. Hellama wallawal. 4. 8. 20 a. nr. 574. (25286)
- Jürison, Liisa Juhani t., w. a. Keina wallawal. 10. 4. 20 a. nr. 503. (25523)
- Bollmann, Helene Peetri t., w. a. Keina wallawal. 12. 8. 22 a. nr. 153. (25524)
- Pöial, Marie Andrusse t., w. a. Kärdfa alewial. 16. 9. 21 a. nr. 712. (25525)
- Kangur, Andrei Feodori p., w. a. Leisi wallawal. 10. 5. 20 a. nr. 259. (25601)
- Skamina, Maria Grigori t., w. a. Skoriatina wallawal. 10. 11. 22 a. nr. 138. (25602)
- Tibu, Oskar Karli p., w. a. Keila wallawal. 4. 11. 21 a. nr. 2162. (25603)
- Stranberg, Julie Liisa t., w. a. Tall. 1. pol. 2. jsk. 19. 4. 21 a. nr. 724. (25604)
- Kalde, Johannes Juhani p., w. a. Keila wallawal. 1919 a. nr. 218. (25606)
- Rondik, Gustaw Hansu p., w. a. Keila wallawal. 2. 11. 20 a. nr. 1321. (25607)
- Meister, Elisabet Jaani t., w. a. Kloostri wallawal. 7. 2. 20 a. nr. 590. (25608)
- Punjus, Aleksander Andrei p., w. a. Leisi wallawal. 11. 10. 20 a. nr. 551. (25609)
- Simson, Sinaida Jaani t., w. a. Esna wallawal. 11. 3. 20 a. nr. 522. (25610)
- Wolga, Marie Jaani t., w. a. Wikala wallawal. 31. 12. 19 a. nr. 652. (25958)
- Asmann, Karl Karli p., w. a. Märiamaa wallawal. 17. 10. 20 a. nr. 1077. (25959)
- Prants, Gustaw Peetri p., w. a. Misso wallawal. 2. 1. 20 a. nr. 146. (26033)
- Pillaro, Sergei Pauli p., w. a. Misso wallawal. 2. 5. 24 a. nr. 48. (26034)
- Lilhein, Jüri Jüri p., nr. 879. (26088)
- Warma, Johannes Hindreku p., nr. 28. (26090)
- Weimann, Johannes Jaani p., nr. 827. (26091)
- Liimann, Jüri Tõnu p., nr. 256. (26093)
- Adamson, Walter Johani p., nr. 42. (26094)
- Aberg, Willem Tõnu p., nr. 1024. (26095)
- Kinkar, Juuli Augusti t., nr. 372. (26097)
- Laagerküll, Johannes Kustase p., nr. 1970. (26099)
- Wildtag, Hugo Jakobi p., w. a. Tall. 1. pol. 6. jsk. 15. 12. 19 a. nr. 4199. (26122)
- Aksel, Johannes Juhani p., w. a. Tall. 1. pol. 6. jsk. 5. 12. 19 a. nr. 2244. (26123)
- Gurewitsch, Uria Samueli p., w. a. Tall. 1. pol. 6. jsk. 17. 5. 19 a. nr. 10387. (26124)
- Matito, Aleksander Jaani p., w. a. Sõmeru wallawal. 29. 6. 21 a. nr. 1740. (26125)
- Leit, Marie Jaani t., w. a. Tall. 1. pol. 4. jsk. 11. 12. 19 a. nr. 3451. (26126)
- Tomson, Jakob Mihkli p., w. a. Püssi wallawal. 29. 7. 19 a. nr. 1092. (26127)
- Timus, Ebba Karli t., w. a. raudteede pol. 1. jsk. 30. 3. 19 a. nr. 8574. (26128)
- Golding, Pauline Mihkli t., w. a. Tall. 1. pol. 6. jsk. 24. 8. 20 a. nr. 7796. (26129)
- Atsur, Johannes Juhani p., w. a. Tall. 1. pol. 6. jsk. 19. 12. 19 a. nr. 4081. (26130)
- Läätis, Lisette Ado t., w. a. Tall. 1. pol. 2. jsk. 1. 12. 21 a. nr. 2925. (26131)
- Bader, Klaudia Aleksei t., w. a. Tall. 1. pol. 6. jsk. 12. 6. 20 a. nr. 7385. (26132)
- Rumessen, Arnold Karli p., w. a. Tall. 1. pol. 5. jsk. 17. 3. 22 a. nr. 10218. (26133)
- Kressa, Hilda Mihkli t., w. a. Peningi wallawal. 31. 1. 20 a. nr. 775. (26134)
- Juhkow, Juuli Tõnise t., w. a. Tall. 1. pol. ül. 14. 2. 19 a. nr. 7052. (26135)
- Sandel, Johanna Aliide Karli t., w. a. Tall. 1. pol. 6. jsk. 4. 8. 22 a. nr. 10647. (26136)
- Takk, Jaan Jaani p., w. a. Wastemõisa wallawal. (26209)
- Wõsa, Jüri Jaani p., w. a. Olustwere wallawal. 19. 12. 19 a. nr. 170. (26208)
- Leit, August Hendriku p., w. a. Tarwastu wallawal. 20. 9. 20 a. nr. 1362. (26207)
- Pannel, Rosalie Ado t., w. a. Lummada wallawal. (26206)
- Kask, Hilda Karli t., w. a. Pornuse wallawal. 1921 a. (26205)
- Münnig, Karl Hansu p., w. a. Kärstna wallawal. (26213)
- Wõsa, Liina Jaani t., w. a. Olustwere wallawal. 21. 12. 19 a. nr. 502. (26212)
- Andrei, Anna Liisa t., w. a. Aidu wallawal. (26211)
- Aleksius, Magda Jaani t., w. a. Wiliandi mk. pol. 1. jsk. (26210)
- Aur, Jaan Tõnise p., w. a. Wana-Suislena wallawal. 16. 12. 19 a. nr. 106. (26214)
- Missikson, Jaak Jüri p., w. a. Tarwastu wallawal. 16. 4. 20 a. nr. 1410. (26215)
- Müller, Willi Abrami p., w. a. Tall. 1. pol. 1. jsk. 7. 10. 20 a. nr. 10278-a. (26537)
- Arro, Adelheid Joosepi t., w. a. Tall. 1. pol. 1. jsk. 24. 11. 21 a. nr. 13713. (26538)

- Adamson, Kristian Tõnise p., w. a. Tall. 1. pol. 1. jsk. 1. 24 a. nr. 2251/49891. (26539)
- Sarring, Jenny Gustawi t., w. a. Tall. 1. pol. ül. 10. 2. 20 a. nr. 4197. (26540)
- Jänt, Liisa Peetri t., w. a. Tall. 1. pol. 1. jsk. 17. 1. 20a. nr. 7318. (26541)
- Holm, Aliide Karli t., w. a. Tall. 1. pol. 1. jsk. 14. 1. 20 a. nr. 6995. (26542)
- Kaufmann, Hilda Hansu t., w. a. Rae wallaw. 12. 2. 20 a. nr. 1222. (26543)
- Üidik, Marie Jüri t., w. a. Tall. 1. pol. 1. jsk. 19. 7. 20 a. nr. 11095. (26544)
- Soo, Aurelie Karli t., w. a. Tall. 1. pol. 1. jsk. 12. 12. 19 a. nr. 3488. (26545)
- Subbotin, Tatjana Iwani t., w. a. Tall. 1. pol. Teliskooli jsk. 5. 1. 23 a. nr. 177/97712. (26546)
- Käär, Jüri Jaani p., w. a. Wastemõisa wallawal. 5. 10. 23 a. nr. 132/54108. (26547)
- Westerbohm, Antonie Kristiani t., w. a. Tall. 1. pol. 1. jsk. 26. 4. 22 a. nr. 14190. (26548)
- Voss, Rosalie Jakobi t., w. a. Tall. 1. pol. ülemalt 13. 2. 20 a. (26549)
- Oselg, Wiuu Hendriku t., w. a. Torgu wallawal. 3. 5. 21 a. nr. 1119. (26550)
- Kofitsky, Paul Jaani p., w. a. Massu wallawal. (26574)
- Sarapuu, Jaan Jüri p., w. a. Kirbla wallawal. 29. 12. 19 a. nr. 698. (26575)
- Bergén, Peeter Jaani p., w. a. Lihula wallawal. 9. 3. 20 a. nr. 776. (26576)
- Leht, Aleksander Jaani p., w. a. Lihula wallaw. 30. 12. 19 a. nr. 528. (26577)
- Urgard, Miili Wiio t., w. a. Rápina wallawal. 12. 1. 20 a. nr. 452. (26655)
- Mälberg, Amalie Danieli t., w. a. Rápina wallawal. 26. 2. 20 a. nr. 1395. (26655)
- Häitson, Samuel Jaani p., w. a. Rápina wallawal. 15. 12. 19 a. nr. 110. (26655)
- Haan, Oswald Mihkli p., w. a. Peri wallawal. 11. 7. 22 a. nr. 1152. (26655)
- Käiss, Jaan Mihkli p., w. a. Koiola wallawal. 1. 9. 22 a. nr. 929. (26655)
- Lepikow, Daniel Jaani p., w. a. Kahkwa wallawal. 10. 1. 20 a. nr. 344. (26655)
- Hannow, Emilie Meose t., w. a. Meeksi wallawal. 27. 11. 19 a. nr. 33. (26655)
- Aero, Johannes Daaweti p., w. a. Kioma wallaw. 20. 11. 20 a. nr. 328. (26655)
- Fokin, Feodor Karna p., w. a. Kastre-Wõnnu wallawal. 19. 3. 22 a. nr. 704. (26655)
- Kruuse, Oskar Wilhelmine p., w. a. Kähri wallawal. 27. 1. 22 a. nr. 383. (26655)
- Kiirats, Ernst Danieli p., w. a. Toolamaa wallawal. 30. 5. 23 a. nr. 95. (26655)
- Wender, Aleksander Danieli p., w. a. Narwa 1. pol. ülemalt 1919 a. nr. 5555. (26762)
- Oppe (Hoppe), Emma Joosepi t., w. a. Kastre-Wõnnu wallawal. 25. 2. 20 a. nr. 1202. (26807)
- Karlson, August Karli p., w. a. Luunia wallaw. 23. 1. 20 a. nr. 486. (26808)
- Jantra, Anna Mardi t., w. a. Raadi wallawal. 20. 12. 19 a. nr. 189. (26809)
- Rubin, August Simoni p., w. a. Raadi wallawal. 20. 12. 19 a. nr. 156. (26810)
- Jakk, Julius Danieli p., w. a. Raadi wallawal. 22. 12. 19 a. nr. 192. (26811)
- Truuts, Miina Jaani t., w. a. Kastre-Wõnnu wallawal. 29. 1. 20 a. nr. 985. (26812)
- Paddar, Gustaw Johani p., w. a. Kastre-Wõnnu wallawal. 25. 2. 20 a. nr. 1045. (26813)
- Saitsew, Benjamin Antipi p., w. a. Kastre-Wõnnu wallawal. 28. 1. 20 a. nr. 911. (26814)
- Tisler, Peeter Jaani p., w. a. Ropka wallawal. 15. 2. 21 a. nr. 978. (26816)
- Kurg, Jaan Daaweti p., w. a. Ahia wallawal. 16. 9. 23 a. nr. 207. (26817)
- Laak, Rudolf Elisabethi p., w. a. Kambia wallawal. 17. 12. 19 a. nr. 401. (26818)
- Rein, Eduard Jaani p., w. a. Kambia wallawal. 14. 2. 22 a. nr. 25. (26819)
- Jalak, Karl Gustawi p., w. a. Wõtikwere wallawal. 13. 8. 20 a. nr. 1261. (26820)
- Meoma, Karl Peetri p., w. a. Luunia wallaw. 13. 1. 20 a. nr. 239. (26821)
- Jürgenson, Aleksander Augusti p., w. a. Tartu 1. pol. 3. jsk. 16. 11. 20 a. nr. 12112. (26822)
- Kalberg, August Mihkli p., w. a. Kawastu wallawal. 18. 9. 20 a. nr. 1112. (26823)
- Madischef, Jekim Jefimi p., w. a. Kawastu wallawal. 22. 2. 22 a. nr. 1795. (26824)
- Stahlberg, Rudolf Wilhelmine p., w. a. Ropka wallawal. 12. 5. 22 a. nr. 1258. (26825)
- Paabut, Karl Anna p., w. a. Ahia wallawal. 11. 6. 23 a. nr. 151. (26826)
- Int, August Leena p., w. a. Ahia wallawal. 11. 9. 20 a. nr. 676. (26827)
- Tamm, Karl Otto p., w. a. Waimastwere wallawal. 15. 12. 19 a. nr. 2300. (26828)
- Laur, Jakob Peetri p., w. a. Kastre-Wõnnu wallawal. detsembrikuul 1919 a. (26829)
- Annok, Martin Johani p., w. a. Tartu 1. pol. 3. jsk. 13. 10. 20 a. nr. 11851. (26830)
- Aria, Rudolf Peetri p., w. a. Tähtwere wallawal. 12. 3. 20 a. nr. 400. (26831)
- Preemet, Johannes, w. a. Nõmkiila wallawal. 1920 a. nr. 918. (26933)
- Kurlin, Ksenja, w. a. Tall. 1. pol. ülemalt 1920 a. nr. 10536. (26934)
- Prisku, Edgar, w. a. Tall. 1. pol. 5. jsk. 16. 3. 22 a. nr. 15451. (26935)
- Wõrgi, Alfred, w. a. Tall. 1. pol. 5. jsk. 1922 a. nr. 15558. (26936)
- Aso, Johannes, w. a. Tall. 1. pol. 5. jsk. nr. 14379. (26937)
- Ploompuu, Ölme, w. a. Tall. 1. pol. 5. jsk. 4. 10. 22 a. nr. 487. (26938)
- Juhanson, Karl, w. a. Tall. 1. pol. 5. jsk. 1921 a. nr. 14935. (26939)
- Paul, Helene, w. a. Tall. 1. pol. 4. jsk. 1920 a. nr. 14704. (26940)
- Wiktor, Johannes, w. a. Tall. 1. pol. 5. jsk. 1920 a. nr. 8420. (26941)
- Pals, Rudolf, w. a. Harku wallawal. 1920 a. nr. 156. (26942)
- Altroff, Feliks, w. a. Tall. 1. pol. 5. jsk. 20. 9. 22 a. nr. 421. (26943)
- Mikk, Jaan, w. a. raudteede pol. ülemalt 1920 a. nr. 5308. (26944)
- Mängel, Miili, w. a. Tall. 1. pol. 5. jsk. 1920 a. nr. 9067. (26945)
- Kadaja, Ellv. (26946)
- Olep, Helene, w. a. Tall. 1. pol. 5. jsk. 1920 a. nr. 8650. (26947)
- Lentsius, Wilhelmine, w. a. Tall. 1. pol. 5. jsk. 1920 a. nr. 5733. (26948)
- Warbola, Anna Marie, w. a. Tall. 1. pol. ül. nr. 10545. (26949)
- Uesson, Marie, w. a. Tall. 1. pol. 5. jsk. 1924 a. nr. 410. (26950)
- Westerblom, Hans, w. a. Paaslepa wallawal. 17. (26964)
- Reins, August, w. a. Sinalepa wallawal. 23. 11. 23 a. nr. 33. (26965)
- Krentschitsky, Juuda, w. a. Tall. 1. pol. 6. jsk. 9. 1. 20 a. nr. 5324. (26966)
- Kahm, Juuli, w. a. Haapsalu 1. pol. ülemalt 26. 11. 19 a. nr. 711. (26967)

- Poom, Marta, w. a. Tall. I. pol. I. isk. 13. 1. 19 a. nr. 7112. (26968)
- Kaur, Aleksander Hansu p., w. a. Soosaare wallawal. 26. 7. 24 a. nr. 49. (27080)
- Brunsfeldt, Aleksander Juhani p., w. a. Harku wallawal. 9. 3. 20 a. nr. 1092. (27082)
- Kõwa, Lidia Aleksei t., w. a. Rae wallawal. 1920 a. nr. 2049. (27083)
- Treuhold, Juuli Jaani t., w. a. Tall. I. pol. 4. isk. 19. 3. 20 a. (27084)
- Jeimann, Anton Mardi p., w. a. Rae wallawal. 5. 5. 20 a. nr. 1804. (27085)
- Potisepp, Katta Marie, w. a. Nehatu wallaw. 10. 2. 20 a. nr. 210 (27086)
- Waldmann, Johanna Amalie Karli t., w. a. Jõgeweste wallawal. 31. 5. 21 a. nr. 494. (27087)
- Süld, Paul Mardi p., w. a. Narwa I. pol. ülemalt 5. 9. 21 a. nr. 29593. (27088)
- Part, Aleksander Jüri p., w. a. Kurna wallawal. 28. 9. 20 a. nr. 848. (27089)
- Karpender, Juhan Jaani p., nr. 1041. (27405)
- Krupp, Anette Peetri p., nr. 805. (27405)
- Jürgenson, Kristine Mardi t., nr. 135. (27405)
- Fent, Johan Johani p., nr. 1318. (27405)
- Kürstler, Linda Jaani t., nr. 313. (27405)
- Arme, Julianne Joosepi t., nr. 751. (27405)
- Lemberg, Johannes Hansu p., nr. 649. (27405)
- Weeber, Mihkel Karli p., nr. 99. (27405)
- Kokka, Oswald Madise p., nr. 384. (27405)
- Tiderann, Johan, nr. 7216. (27455)
- Räim, Salme Mihkli t., nr. 462. (27456)
- õbak, Johannes, nr. 47. (27458)
- Reismann, Gustaw Jaani p., w. a. Porkuni wallawal. 2. 22 a. nr. 1424. (27519)
- Tammeots, Aleksander Joosepi p., w. a. Porkuni wallawal. 20. 2. 22 a. nr. 1435. (27520)
- Hübner, Jaan Joosepi p., w. a. Porkuni wallawal. 8. 1. 20 a. nr. 517. (27521)
- Naagel, August Jaani p., w. a. Awanduse wallawal. 2. 5. 20 a. nr. 1362. (27522)
- Jõul, Anette Juhani t., w. a. Wao wallawal. 1922 a. nr. 2130. (27523)
- Mähle, Oskar Nikolai p., w. a. raudteede pol. ülemalt 12. 3. 26 a. nr. 8484. (27551)
- Wäli (Wäljas), Timofei Matwei p., w. a. Hellamaa wallawal. 13. 1. 20 a. nr. 190. (27552)
- Andresson, Aleksander Jaani p., w. a. Tall. I. pol. 5. isk. 7. 3. 20 a. nr. 9132. (27553)
- Lell, Regina Madise t., w. a. Sõmeru wallaw. 6. 12. 19 a. nr. 398. (27554)
- Niinmann, Aline Laasi t., w. a. Tall. I. pol. 1. isk. 27. 5. 21 a. nr. 12950. (27555)
- Haarman, Herbert Gustawi p., w. a. Tall. I. pol. 1. isk. 10. 12. 19 a. nr. 2904. (27556)
- Wõsa, Andreas Madise p., w. a. Suuremõisa wallawal. 28. 5. 20 a. nr. 1450. (27557)
- Kiisman, Aleksander Jaani p., w. a. Tall. I. pol. 1. isk. 18. 9. 20 a. nr. 11520. (27558)
- Trandmann, Jüri Jaani p., w. a. Tall. I. pol. 1. isk. 9. 12. 19 a. (27559)
- Karlson, Georg Andrese p., w. a. Tall. I. pol. 5. isk. 2. 12. 20 a. nr. 12972. (27560)
- Juhkam, Gerda Jaani t., w. a. Tall. I. pol. 1. isk. 26. 3. 22 a. nr. 103. (27561)
- Kärdi, Elfriede Marie Jüri t., w. a. Tall. I. pol. 1. isk. 3. 6. 22 a. nr. 14351. (27562)
- Terwe, Marie Tõnise t., w. a. Tall. I. pol. 1. isk. 9. 2. 21 a. nr. 12397-a (27563)
- Punnis, Walentin Juliuse p., w. a. Tall. I. pol. 1. isk. 7. 3. 23 a. nr. 589 52288 (27564)
- Kilberg, August Gustawi p., w. a. Tall. I. pol. 1. isk. 16. 3. 20 a. nr. 8196 (27565)
- Bach, Hildegard, Hansu t., w. a. Tall. I. pol. 1. isk. 25. 9. 20 a. nr. 11586. (27566)
- Hausmann, Madis Jakobi p., w. a. Tall. I. pol. 1. isk. 10. 1. 20 a. nr. 6866. (27567)
- Teimann, Erich Eduardi p., w. a. Tall. I. pol. 1. isk. 29. 3. 20 a. nr. 9472. (27568)
- Lindros, Hilda Jakobi t., w. a. Tall. I. pol. 1. isk. 17. 1. 20 a. nr. 7714. (27569)
- Siim, Jaan Peetri p., w. a. Kihelkonna wallaw. 1923 a. (27736)
- Kirwes, Eduard Jaani p., w. a. Tartu I. pol. ü. (27737)
- Tammiste, Jaan Peetri p., w. a. Kilingi-Nõmme alewiwal. 29. 4. 20 a. nr. 593. (27741)
- Habak, Hilda Hindreku t., w. a. Tall. I. pol. ü. 1920 a. (27745)
- Brakmann, Johannes Peetri p., w. a. Tall. I. pol. 4. isk. 1920 a. (27746)
- Uetoa, Johannes Johani p., w. a. Tall. I. pol. 1. isk. (27747)
- Henn, Willem Willemi p., w. a. Paaslepa wallawal. 1920 a. nr. 2621. (26153)
- Krischiwets, Anatoli Bernhardi p., w. a. Rakwere I. pol. isk. 5. 1. 22 a. nr. 6540. (26251)
- Kaukula, Aliide Karli t., w. a. Palmisi wallaw. 19. 12. 19 a. nr. 76. (26252)
- Karrik, August Madise p., w. a. Rägawere wallawal. 8. 6. 20 a. nr. 791. (26253)
- Grauberg, Gustaw Ado p., w. a. Rakwere I. pol. isk. 20. 12. 20 a. nr. 5842. (26254)
- Abner, Julie Joosepi t., w. a. 16. 12. 19 a. nr. 3204. (26256)
- Rüütel, Antleena Gustawi t., w. a. Rakwere I. pol. isk. 16. 12. 19 a. nr. 3204. (26256)
- Kodasmaa, Anton Antoni p., w. a. Pärnu I. pol. isk. 6. 10. 20 a. nr. 12286. (26257)
- Lepasaar, Hilda Pauline Madise t., w. a. Rooda wallawal. 21. 12. 19 a. nr. 506. (26258)
- Kuldamaa, Miina Jakobi t., w. a. Püssi wallawal. 28. 6. 19 a. nr. 1086. (26259)
- Ziegel, Simon Aleksandri p., w. a. Rakwere I. pol. isk. 3. 10. 22 a. nr. 102. (26260)
- Nõggo, Aliide Jaani t., w. a. Rakwere I. pol. isk. 14. 1. 20 a. nr. 4130. (26262)
- Kukkeinsmann, Emma Jakobi t., w. a. Walga I. pol. isk. 2. 1. 20 a. nr. 253. (26263)
- Heinrichson, Eduard Peetri p., w. a. Rakwere I. pol. isk. 27. 11. 19 a. nr. 306. (26264)
- Eilart, Linda Karli t., w. a. Rakwere I. pol. isk. 23. 8. 21 a. nr. 6296. (26265)
- Andrejew, Aleksander Rudolfi p., w. a. Rakwere I. pol. isk. 26. 1. 20 a. nr. 4632. (26266)
- Greenberg, Amanda Marie Jakobi t., w. a. Rakwere I. pol. isk. 5. 12. 19 a. nr. 1775. (26267)
- Grewing, Marie Andrese t., w. a. Rakwere I. pol. isk. 12. 1. 20 a. nr. 3788. (26268)
- Luik, Karl Mihkli p., w. a. Rakwere I. pol. isk. 19. 5. 19 a. nr. 5254. (26269)
- Luts, Aleksei Antoni p., w. a. Tall. I. pol. 2. isk. 1922 a. (26353)
- Pappe-Pappel, Nadeshda Juliuse t., w. a. Undla wallawal. 1. 2. 21 a. nr. 1564. (26354)
- Pihl, Mart Peetri p., w. a. Torgu wallawal. 1921 a. (26355)
- Kreekmann, Jüri Jaani p., w. a. Tall. I. pol. 4. isk. 1923 a. nr. 2487. (26356)
- Tammik, Anna Priidu t., w. a. Tall. I. pol. 1. isk. (26357)
- Lell, Aleksei Jüri p., w. a. Tall. I. pol. 6. isk. 22. 12. 19 a. nr. 4526. (26358)
- Mikfeldt, Karl Johani p. (26359)
- Luup, Amalie Hansu t., w. a. Tall. I. pol. 4. isk. 1920 a. (26360)
- Laats, Elisabeth Mihkli t., w. a. Tall. I. pol. 4. isk. 24. 12. 19 a. nr. 15096. (26361)
- Wokk, Mihkel Jakobi p., w. a. Wiimsi wallawal. 1919 a. (26362)

Kister, Elisabeth Karli t., w. a. Tartu l. pol. 2.
isk. 1921 a. (26363)
Kokk, Raissa Mihaili t., w. a. Hellamaa walla-
wal. 22. 12. 19 a. nr. 57. (26364)
Gans, Joosep Jaani p., w. a. Enge wallawal. 26.
2. 20 a. nr. 34. (26365)
Pikkur, Peeter Adami p., w. a. Woltweti wal-
lawal. (26366)

*Paberi-, kirjutus- ja
joonistusmaterjaalid
Kantselei tarbeained
suures walikus*

Philipp Schaefer
Tallinn

Harju tänaw nr. 21. Kõnetr. 12-12.

**BÜROOMASINATE
PARANDUSTÖÖKODA.**

Mina oma naise
Meta Lulk'i (sünd. Ots)
wõlgade eest ei wastuta.
Adolf Lulk.

Restoraan „Draamakelder“

Jaani tän. 5. Draamateatri all.
Kõnetraat 565.

**Eeskujulik köök!
Odawad hinnad!**

Kodumaa ja wäljamaa liköörid,
weinid, napsid ja õlled.

Soe hommikueine suures wäljawalikus
kella 10—1.

Lõuna kella 1—5.

Söögid à la carte igal ajal.

Muusika kella 3-5 ja 8-12

Restoraani pidaja.

EESTI MEHAANILINE PUUTÖÖSTUSE AKTSIASELTS

A. M. LUTHER

TALLINNAS

WALMISTAB: MOÖBLIT, WINEER-KARTONGE, -KOHWRID,
-KOOLIRANITSAID, -AKTIMAPPE, -KÄSITRUM-
LID, -TOOLIPÕHJU, -PLATESID, -LABIDAID JNE.

MÜÜGIKOHAD:

TALLINNAS: WANA POSTI TÄNAW NR. 9. TARTUS: E. W. JÜRGENS'I
JUURES, WANA TÄNAW NR. 17. WALGAS: P. SARETOK'I JUURES,
MOSKWA TÄNAW NR. 15. PETSERIS: E. NASSARI'I JUURES, KAUBA-
REAS. WILJANDIS: R. EITELBERG'I JUURES. WÖRUS: J. KIESLER'I
JUURES, JÜRI TÄNAW NR. 12-b. RAKWERES: ROMAN JÜRGENS'I
JUURES. PÄRNUS: J. D. AMMENDE JUURES.